

Grad præger Lærlingene, der i en tidlig Alder udsættes for en usund, unaturlig og meget uregelmæssig Levevis, som er til Skade for deres aandelige og legemlige Udvikling ved utilstrækkelig Søvn, uregelmæssige Maaltider og Aftenliv paa Gader og i Beværtninger, navnlig hvor Forholdene i Hjemmene eller hos Mestrene ikke er særlig gode. Saadanne Synspunkter maa det være meget naturligt at mødekomme ved dette Lovforslag, som tilsigter at ophæve et Natarbejde, der i den Grad er nedbrydende for den Del af Ungdommen, som faar sin Virksomhed anvist i Bagerierne. Disse Synspunkter, hvis Rigtighed ganske utvivlsomt vil kunne attesteres af alle, der kender Forholdene, har været stærkt bestemende for Ministeriet og vil utvivlsomt ogsaa være det for den høje Rigsdag.

Ogsaa Hensynet til de voksne Arbejdere byder at indføre, hvad der foreslaas i dette Lovforslag. Det er ofte de samme Folk, der Aar efter Aar beskæftiges ved Natarbejde; de afskæres saaledes ganske fra den kulturelle Udvikling, som andre kan deltage i; de udelukkes fra at deltage i Møder, i Oplysningsarbejde, de er udelukkede fra Teatre og Koncerter og afskaaret fra at give deres Bidrag til Familielivet og Børnenes Opdragelse, thi om Dagen maa de, der arbejder om Natten, tage deres Søvn, og om Aftenen maa de forlade deres Hjem for at gaa til Nattens Gerning. At dette er en usund og unaturlig Levevis, vil sikkert alle erkende. Her er ikke Tale om nogen Samfundsnødvendighed og heller ikke om særlige tekniske Ulemper. Man er blot af underordnede Hensyn ført ind paa denne Produktionsmaade; det er værd at nævne, at i Landdistrikterne, hvor $\frac{5}{6}$ af Bageriarbejderne findes, er Natarbejdet betydningsløst, og dog lever og trives Landbefolkningen og Landbagerierne i det mindste lige saa vel som Bybefolkningen.

Sagen har, som nævnt, været til Behandling i Arbejdsraadet, hvor et Flertal paa 9 Medlemmer har tiltraadt Forslagets Princip, medens et Mindretal paa 4 Medlemmer fraraader det navnlig med Paastand om, at Arbejdet ikke kan anses for særlig sundhedsskadeligt. Jeg kan hertil føje, at fra 300 Bagermestre er der til Ministeriet indleveret en Adresse, hvori der ligeledes ud fra samme Betragtning protesteres mod Gennemførelsen af dette Lovforslag. Om Arbejdets Indflydelse paa Helbredet foreligger der kun sparsomme Oplysninger, og derfor

er der ikke Enighed om, hvor lidt eller hvor megen Vægt man kan tillægge, hvad der i saa Henseende findes. Personlig nærer jeg ingen Tvivl om, at Natarbejde er nedbrydende for Sundheden, og Resultatet er da ogsaa, saa vidt man kan se, at adskillige Bagerer forlader deres Fag, netop fordi de føler sig ilde paavirket af Natarbejdet. Men selv om der nu altsaa er Usikkerhed med Hensyn til Paavirkning af Sundheden, kan der neppe være Tvivl om Arbejdets uheldige Indflydelse paa de paagældende Arbejders Aandsliv og Familielekke. Disse Grunde maa derfor formentlig være saa vigtige, at en Gennemførelse af denne Reform maa anses for i høj Grad paakrævet. Saaledes som Lovforslaget foreligger udarbejdet, indfører det Dagarbejde i alle Fintbrødsbagerier og saakaldte blandede Bagerier fra 1. April 1919, medens det foreslaar en Overgangstid for Brødfabrikkerne, maaske endda en rigelig lang Overgangstid, nemlig 5 Aar, af Hensyn til, at Brødfabrikkerne skal have Tid til at foretage Ombygninger og Installation af nye Ovne, saaledes at de i den kortere Arbejdstid, som da vil blive gennemført, kan producere det nødvendige Brød til Befolkningen.

Ud fra lignende Betragtninger, som jeg anførte ved Fremsættelsen af det første Lovforslag, tillader jeg mig at anbefale ogsaa dette om Forbud mod Natarbejde i Bagerier til Folketingets Velvillie. Det er en Lovgivning, man maa anse det for paakrævet at fortsætte, hvis lignende Betragtninger fra andre Fag kan gøres gældende, og det er en Lovgivning, som forlængst er gennemført flere andre Steder, f. Eks. i Norge, Finland og i Krigsaarene ligeledes i Tyskland. Jeg anbefaler derfor den Indrømmelse til Kulturen, som ligger i det her omtalte Lovforslag, den vil ikke være af nogen ubehagelig indgribende Betydning for det øvrige Samfund, men af stor Værdi for den Del af den arbejdende Befolkning, som kommer i Berøring med de paagældende Fag.

Formanden: Ministeren for offentlige Arbejder har Ordet for at fremsætte det for hans Vedkommende anmeldte Lovforslag.

Ministeren for offentlige Arbejder (Hassing Jørgensen): Jeg skal have den Ære at fremsætte Forslag til Lov om Ordning af Aflebsforholdene ved Ringkøbing Fjord m. m. Ærede Medlemmer, som har